

SAOPŠTENJE

Sopstvenom inertnošću, državni organi Srbije onemogućili su turističke agencije da posluju legalno

So na žive rane turističkih radnika

Svojom inertnošću tokom perioda vanrednog stanja i nakon njega, a pre toga lošim odlukama Ministarstva za trgovinu i turizam, dočekali smo 1. oktobar kada su SVIM agencijama sa statusom "organizatori putovanja" istekle garancije a samim tim i licence za organizaciju putovanja.

Umesto da se obrati agencijama zvaničnim saopštenjem i adekvatnim rešenjem, spomenuto ministarstvo na svom zvaničnom veb-sajtu objavljuje skandalozno saopštenje u vidu PREPORUKE putnicima da OBRATE PAŽNJU s kojom agencijom putuju, aludirajući time da postoje agencije koje i dalje imaju licence, ali takvih agencija NEMA na tržištu.

Odmah potom, ministar u medijima objavljuje (ali bez zvanične odluke ili informacije na veb-sajtu ministarstva) da NEĆE ODUZIMATI LICENCE agencijama u narednih 7-10 dana "dok ne reše situaciju".

Budući da o tome nema zvanične odluke, većina agencija ne usuđuje se da prodaje aranžmane plašeći se kazni turističke inspekcije, dok neke agencije (koje očito taj strah nemaju) nastavljaju s prodajom aranžmana, kao da je sve u najbojem redu.

Zašto su agencije ostale bez garancija (a samim tim prestaju da im važe i licence)?

Tri dana pre isteka licenci, osiguravajuća društva donela su odluku da ne nastave sa izdavanjem garancija organizatorima putovanja. Procenili su da im je za nastavak ovog posla rizik previsok, budući da postoji veliki broj agencija koje im od marta nisu uplaćivale rate za garancije, pa su im tako ostale dužne. S druge strane, ima i agencija, koje su još u januaru isplatile celokupan iznos potreban za obezbeđenje garancija, međutim, one nisu izuzete iz odluke osiguravajućih društava.

Koristimo priliku da istaknemo da u Opštim uslovima osiguranja, koje su agencije potpisivale sa osiguravajućim društvima u januaru ove godine, stoji da garancije neće važiti i da se šteta putnicima neće isplaćivati ukoliko je do insolventnosti ili loše usluge agencije došlo "kao posledica vanrednog stanja". Pod tim se podrazumeva da ukoliko neka agencija postane insolventna ili bankrotira tokom vanrednog stanja ILI USLED POSLEDICA vanrednog stanja (što može da se desi i u narednih godinu-dve), osiguravajuća društva mogu izuzeti svoju garanciju za nadoknadu štete putnicima!

Faktički, garancije su prestale da važe samim činom proglašenja vanrednog stanja, tako da bilo koju insolventnost ili bankrot agencija, osiguravajuća društva mogu tumačiti da su nastali kao posledica vanrednog stanja.

Da stvar bude još komplikovanija, kada je Vlada Srbije usvojila odluku o potvrdama o zamenskim putovanjima, u tom dokumentu je stajalo da su agencije u obavezi da izdaju nove garancije a da prethodno od osiguravajućih društava nije traženo izuzeće ovog uslova za osiguranje. Upravo na ovu nelogičnost je Udruženje turističkih agencija UTAS ukazivalo u dva navrata tokom aprila, obraćajući se nadležnima (Narodnoj banci Srbije, Ministarstvu finansija i resornom ministarstvu).

Epilog: Putnici nisu zaštićeni polisama osiguranja koje izdaju osiguravajuća društva. Za sve prethodne i buduće uplaćene aranžmane sasvim je neizvesno da li bi putnici u slučaju insolventnoti ili bankrota agencije bili obeštećeni.

Jesu li polise osiguravajućih društava jedino rešenje za obezbeđivanje garancija agencijama i izdavanje licenci? Nisu. Teoretski, takve garancije mogu izdavati i banke (tako je propisano u Zakonu o turizmu), međutim, u praksi ne postoji zakonska mogućnost za tako nešto, zato što nije propisano ko bi bio titular i ko može naplatiti garanciju (s obzirom na to da to ne mogu biti fizička lica). Osim toga, banke traže pokriće, ili u pologu na računu ili u vrednosti hipoteke, koja mora biti bar tri puta veće vrednosti od iznosa garancije. Garancije su propisane na iznose od 200.000-400.000 EUR i 95% agencija takve garancije ne bi mogle obezbediti.

Da li bi "spas" agencijama bio u tome da im se produži važnost polisa, imajući u vidu da većina agencija nije ni blizu broja putnika na osnovu kojih im je dodeljena kategorizacija, a time je i propisano na koji iznos moraju imati garancije?

Teoretski DA, jer bi time formalno-pravno agencije mogle nastaviti da prodaju aranžmane, međutim, u praksi, to ne bi ništa značilo sve dok god u Opštim uslovima osiguranja stoji kaluzula da garancija NE VAŽI u slučaju insolventnosti agencija kao POSLEDICE vanrednog stanja!

Šta je onda pravo rešenje?

Ono što udruženje agencija UTAS pokušava da ubedi državne organe vlasti još od trenutka donošenja pravilnika kojim se propisuje kategorizacija agencija i pravilnik za dodelu licenci - da je i prema putnicima i prema agencijama najbolje i najpravednije rešenje individualno osiguranje svakog pojedinačnog aranžmana koje bi agencije izdavale u ime osiguravajućih društava. Takvo osiguranje moralo bi biti bez klauzula o izuzećima poput ovog za vanredno stanje ili pandemiju.

Svi mi u UTAS-u verujemo da to može i treba da ostane trajno rešenje, budući da su sva druga ili na štetu putnika, ili na štetu agencija i velikog broja zaposlenih u njima. Nadležni organi trebalo bi da iznađu pravedno rešenje sa osiguravajućim društvima, povuku postojeće pravilnike i pripreme izmene zakona, kojim bi se ova oblast dugoročno uredila na dobrobit kako putnika, tako i celokupne privrede.

Upravni odbor

UTAS